Tilskipan,
UMM ÞANN
Islendska Tax=ta og Kauphøndlan.
KAUPMANNAHØFN/
D. X. April. Anno MDCCII.

Selst Alment Oinnbundeñ 3 Fiskum.

Þrickt a Hoolum i Hiallta=Dal, af Halldore Erikssyne, 1746.

Vier Friderich Sa Fioorde/ af Guds Nnd/ Kongur til Danmerkur og Noregs/ Vinda og Gauta / Hertuge i Slesvijk / Holstein / Stormarn og Dytmersken/ Greiße i Oldenborg og Delmenhorst / Giorum Vitanlegt, ad epter þri Gud Almaatt ugur med nockrum samfelldum Hardindis Arum og Misfalle aa Fiske-Ablanum, hefur vitiad Vorra Kiæru og Trwu Undersaata aa Voru Lande Islande, Hvørs vegna þeir eru komner i Armood og Faatækt, þa hofum Vier af Vorre Konunglegre Umhyggiu vered forhuxader, med hværium Hætte þeim Nockurn-Veigeñ næst Guds Blessan kyñe ad vidhiaalpast, og þar fyrer Allra-Naadugast laated þad afgiora hiaa Vorum Islendsku Octrojerudu Kaupmoñum hier sama Stadar, ad þeir i moot Sex Pusund Rixdolum, sem Vier Allra-Naadugast Arlega Epterlaatum þeim af þeirra Afgyftum, i næst Epterfylgiande Fiogur, Nefnelega. 1702. 1703. 1704. og 1705. Ar, skulu sorga fyrer Vorum nefndu Kiæru og Trwu Under saatum yfer allt aa Islande, sem þar uñ til þeirra leita, og þad fyrer Epterskrifadañ Riijngare Taxta, Eñ til Forna, Nefnelega:

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse alleina, skal gyllda yfer allt Landed, sem fylger:		Hvad sem betalast med Fisnade, Smiore, Vadmaale og Sockaporum, ska gillda sem fylger:	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
1 Tuña Miøls, sem skal vega med Trienu og øllu 12. Lise-Pund.	-	80.	-	87.
½ Tuña Miøls 6. Lise-Pund.	-	40.	-	44.
¼ Tuñu 3. Lise-Pund.	-	20.	-	22.

Tried

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse allt eina, skal gillda yfer allt Landed sem filger:		Hvad sem betalast med Fienade, Smiøre, Vadmaale og Socka-pørum, skal gillda sem filger:	
	Hundr.	Fiskar.	Hundr.	Fiskar.
Tried skal vera þurt og gott, ad Mioled þar i kuñe ad vera Oskiemt og ef ad þar vantar uppaa eina Tuñu yfer fiogur Pund, þa skal þeim Islendsku þar fyrer betalast fyrer hvørt Pund eiñ hælfur Fiskur.				
1 Tuña af godum miød mz Trienu	2	40.	2	70
½ Tuña af sama.	1.	20	1.	35
1 Pottur Miadar.	-	3	-	3½
1 Tuña fiogra dala Øls mz Trienu	1.	35	1.	55
½ Tuña af sama med Trienu.	-	77½	-	87½
1 Pottur af sama		1½		1½
1 Tuña þriggia dala øls mz trienu	1	5	1	25
½ Tuña af sama med Trienu	-	62½		71½
1 Pottur af sama		1		1
1 Tuña til sex mark med Trienu.		75		80
1 Pottur af sama	-	½		½
1 Pottur af goodu korn breñevijne		5		6
1 Pottur af Frønsku Vijne		4		5
1 Pottur af Frønsku Breñevijne	-	12		14.
1 Pottur af Prising	-	8		9
1 Pottur Vijn-Ediks	-	4		4
1 Pottur Øl-Ediks.		1½		1½
1 Tuña Biggrioona, Hafur Grioona og Boghveite Grioona med Trienu.	1.	10	1	30

½ Tuña

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse alleina, skal gillda yfer allt Landed sem filger:		Hvad sem betalast med Fienade, Smiøre, Vadmaale og Sockaporum, skal gillda sem filger:	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
½ Tuña af sama.		65		75
1 Kwtur af sama fyrer utañ Tried.		5		6
1 Tuña Skonrogs Brauds med Trienu.		80		85
½ Tuña af sama med Trienu.		40		42½
1 Tuña af Skips Braude med Trienu.		60		66
½ Tuña af sama med Trienu.		30		33
1 Tuña Malts med Trienu.		65		75
1 Skaala-Pund Humals.		5		5
1 Tuña af Ertum med Trienu.	1	10	1	30
½ Tuña af Ertum med Trienu.		65		75
1 Kwtur af sama fyrer utañ Tried.		5		6
1 Tuña Spansks Salts med Trienu.		95		105
½ Tuña af sama med Trienu.		48		53
1 Kwtur af sama.		5		5
1 Tuña Fransks Salts med Trienu.		60		70
½ Tuña af sama med Trienu.		30		35
1 Kwtur af sama fyrer utañ Tried.		3		4
1 Kwtur Hveites Salts.		7		7
1 Tuña af Medal-Maata þuñre				

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse all eina, skal gillda yfer allt Landed sem filger:		Hvad sem betalast i Fienade, Smiøre, Vadmaale og Sokaporum, skal gillda sem filger:	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
Tioru med Trienu.	I	20	I	25
I Kwtur af sama fyrer utañ Tred		6		7
I Tuña af þickre Tioru med Trenu.	I		I	10
I Kwtur af sama fyrer utañ Tred		5		6
I Fiordungur af goodu Stanga Jarne.		10		12
I Stedie med þremur Hømrum 3. Taungum.	I	40	I	60
I Hesta Jarn med 20 Saums af goodu Jarne.		5		5
I Hundrad hnodsaums med Roonum.		24		26
I Hand Oxe.		16		18
I Miñe af sama.		12		13
I Hundrad 5. þumlunga Saums		40		45
I Hundrad 4. þumlunga Saums		24		26
I Hundrad 3. þumlunga Saums		16		17
I Hundrad 2. þumlunga Saums		12		13
I Hundrad lappa Saums.		8		9
I Skaala-pund Eir Katla.		14		16
I Skaala-pund Latuns Katla.		16		18
I Skaala-p. Latuns Muñlauga.		16		18
I Skaala-pund Manggods Tin af Jmislegu Verke.		10		12

I Skaala

	Hvad sem betalast med Fiske og Lijse alleina, skal gillda yfer allt Landed sem filger:		Hvad sem betalast med Fienade, Smiøre, Vadmaale og Sockaporum, skal gillda sem filger:	
	Hundrud	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar..
1 Skaala-pund Jarn Potta		$2\frac{1}{2}$		3
1 Al. Paklaken af Jmislegum Lit		50		60
1 Al. Poecklaken.		30		35
1 Al. af breidu Soltvedelsk Klæde.		25		28
1 Al. miorra, af sama Tæge.		20		24
Betra Klæde fyrer sitt Verd hvør sem þess Oskar.				
1 Al. af alla vega litu Raske.		14		14
1. Al. af Slesisku Lerepte.		10		12
1 Al. Vestfælsk, af sama.		7		8
1 Al. Ultser Lerepts.		$5\frac{1}{2}$		$6\frac{1}{2}$
1 Al. Vesterfahra.		4		4
1 Al. Striga.		2		3
Betra Lerept fyrer siñ dijrleika, hvør sem þess Oskar.				
1 Hørgarns Skyrta.		30		35
1 Blaargarns Skyrta.		24		26
1 Halft p. af litudu Ullar garne.		16		18
1 Hattur med Fløiele under og med Hattbandinu.	1	40	1	60
Hattur med Trip under og Hatt bandinu.		100		110
1 Prijlagdur Hattur med Hatt-bandinu.		60		65
1 Filt Hattur med Hattbandinu		40		44
1 Ovelliks Hattur med Hatt-				

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse alleina, skal gyllda yfer allt Landed sem filger.		Hvad sem betalast med Fienade, Smiore, Vadmaale og Sockaporum, skal gillda sem filger:	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
bandinu.		16		18
1 Pillta Hattur med Bandinu.		25		28
Betre Hattar fyrer sitt Verd, hvør sem þeirra leitar.				
1 Hetta af niju Klæde med bordum.		40		45
Odijrare Hetta Bordalaus,		30		35
1 Hwa med Borda.		10		11
1 Odijrare af sama Bordalaus.		8		9
Betri Hettur epter þeirra Verde, hvør sem þær gyrnest,				
1 Kveñmañs Hwa af Silke tøye med Kniplings dreigle ad nedañ.		30		32
1 Kveñ-Mañs Hwa af svortu Klæde med Lerepts Hwu ellegar Dreigle under.		30		32
1 Catons af sama med Lerepts Dreigle,		10		11
Betre Kveñmans Hwur hver epter sijnu Verde.				
1 Book af goodum Skrifpappir.		8		8
1 Book af sama, lakare.		6		6
1 Book af almeñelegum Pappir		4		4
1 Geitaskiñs Pungur.		8		9
1 Sex Sauma Pungur.		6		7
1 Barna-Pungur		3		3

Einir

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse alleina, skal gillda yfer allt Landed sem filger:		Hvad sem betalast med Fienade, Smiore, Vadmale og sockaporum, skal gillda sem filger:	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
Einir Kallmans Skoor af Smurdu Ledre. „	„ „	45	„ „	50
Einer Kveñmañs-Skoor, af Smurdu Ledre. „	„ „	40	„ „	45
Ein Stigvel Kragalaus. „	I „		I „	15
Betre Stigvel og Skoor, epter þeirra Verde hver sem þau gyrnest.				
Eitt Sextugt Fære. „	„ „	20	„ „	22
Eitt fertugt Fære. „	„ „	14	„ „	16
Eiñ Loodarstreingur til 40 Fadma. „	„ „	10	„ „	12
Eitt hundrad Aungul-Tauma. „	„ „	10	„ „	12
Eitt hundrad fortinadra Aungla. „	„ „	12	„ „	14
Eitt Skaala-Pund Notgarns. „	„ „	6	„ „	7
Hakals Fære, Tiorgud og Otiorgud, sem þau eru digur til epter sijnu Verde.				
Eitt Skaala-Pund af hvitu Seglgarni.	„ „	10	„ „	11
Eitt Skaala-Pund af goodum Hampe.	„ „	4	„ „	4
Ein Alin af svortum Orma-Vef ellegar Floer „ „ „	„ „	10	„ „	11
Ein Alin af sama, Miorre. „	„ „	8	„ „	9
Betra af sama epter sijnu Verde.				
Eiñ stoor Splint Laas. „ Num. 3.	„ „	8	„ „	9
Eiñ Medalmaata, af sama. „ Num. 2.	„ „	7	„ „	8
Eiñ lijtell af sama. „ Num. 1.	„ „	6	„ „	7
Eñ miñe af sama. „ Num. 0.	„ „	5	„ „	6
Eiñ stoor hnottottur Laas. „ Num. 5.	„ „	5	„ „	6

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse alleina, skal gillda yfer allt Landed sem filger:		Hvad sem betalast med Fienade, Smiore, Vadmale og sockaporum, skal gillda sem filger.	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
Ein Medalmæta af sama. ⸗ Num. 4.	⸗	4.	⸗	5.
Ein miñe af sama. ⸗ Num. 3.	⸗	3½.	⸗	4.
Ein stor skilt Laas. ⸗ Num. 8.	⸗	7.	⸗	8.
Eiñ miñe af sama. ⸗ Num. 12.	⸗	5.	⸗	6.
Eiñ lijtell af sama. ⸗ Num. 16.	⸗	3.	⸗	4.
Ein hvijt beinskieptur Hnifur. ⸗	⸗	6.	⸗	6.
Eiñ Hiartarhornskieptur af sama. ⸗	⸗	4.	⸗	4.
Eiñ Tre skieptur af sama. ⸗	⸗	4.	⸗	4.
Eiñ Raudskieptur. ⸗ ⸗	⸗	3.	⸗	3.
Eiñ litell af sama. ⸗ ⸗	⸗	2.	⸗	2.
Ein Skiære. ⸗ ⸗ ⸗	⸗	3.	⸗	3.
Ein Piol. ⸗ ⸗ ⸗	⸗	3.	⸗	3.
Stoorar Plaler epter sijnu Verde.				
Eitt Par Latuns Lioosa-Stiaka epter sijnu Verde.				
Eitt Kroka-Kierse. ⸗ ⸗	⸗	2.	⸗	2.
Eiñ Horn-Kambur. ⸗ ⸗	⸗	2.	⸗	2.
Eiñ lijtell Horn-Kambur. ⸗	⸗	1.	⸗	1.
Eitt gott Eike-Bord, kallad a(Donsku) Vogn Skuud, fra 12 til 9. Pumlunga breidt, Alen. ⸗ ⸗	⸗	2½.	⸗	3.
Eitt Bord af sama fra 9 Pumlungum til 7 Puml: breidt, Alen. ⸗	⸗	2.	⸗	2½.
Po ei ad reiknast til nockurs Betalings, bad sem eitt Bord er yfer eina heila Alen, til halfrar.				
Eikar-Trie.				
Eitt Kiol-Trie 14 Alna. ⸗ ⸗	⸗	65.	⸗	75.
Eitt af sama ⸗ 12 Alner. ⸗ ⸗	⸗	55.	⸗	65.

Eitt

	Hvad sem betalast med Fiske og Lijse alleina, skal gillda yfer allt Landed sem filger:		Hvad sem betalast med Fienade, Smiøre, Vadmale og sockaporum, skal gilda sem filger.	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
Eitt af sama. ⸗ 10 Alner. ⸗	⸗ ⸗	45.	⸗ ⸗	55.
Eitt af sama. ⸗ 9 Alner. ⸗	⸗ ⸗	40.	⸗ ⸗	45.
Eitt af sama. ⸗ 8 Alner. ⸗	⸗ ⸗	35.	⸗ ⸗	40.
Eitt af sama. ⸗ 7 Alner. ⸗	⸗ ⸗	30.	⸗ ⸗	35.
Eitt af sama. ⸗ 6 Alner. ⸗	⸗ ⸗	25.	⸗ ⸗	30.
Eitt stoort stefnis Trie. ⸗ ⸗	⸗ ⸗	16.	⸗ ⸗	18.
Eitt i medallæge af sama. ⸗ ⸗	⸗ ⸗	12.	⸗ ⸗	13.
Eitt lijted af sama. ⸗ ⸗ ⸗	⸗ ⸗	8.	⸗ ⸗	9.
Eiñ Haastockur af Eik. ⸗ ⸗	⸗ ⸗	18.	⸗ ⸗	20.
Añar miñe af sama. ⸗ ⸗	⸗ ⸗	16.	⸗ ⸗	18.
Lijtill Haastockur. ⸗ ⸗ ⸗	⸗ ⸗	12.	⸗ ⸗	14.
Iñvider, sem þeir eru storer til,				
Norskt Timbur.				
Eiñ Biaalke sem kallast 18 Alner. ⸗	⸗ ⸗	32	⸗ ⸗	35.
Miña Trie af sama sem kallast 16 Alner.	⸗ ⸗	24.	⸗ ⸗	27.
Eitt af sama sem kallast 12 Alner. ⸗	⸗ ⸗	12.	⸗ ⸗	14.
Eitt af sama sem kallast 10 Alner. ⸗	⸗ ⸗	7	⸗ ⸗	8.
Eitt af sama sem kallast 7 Alner. ⸗	⸗ ⸗	5	⸗ ⸗	6.
Ein stoor Spijra. ⸗ ⸗	⸗ ⸗	3	⸗ ⸗	4.
Ein af sama i Medallage. ⸗ ⸗	⸗ ⸗	2.	⸗ ⸗	2.
Ein lijtil af sama. ⸗ ⸗ ⸗	⸗ ⸗	1½.	⸗ ⸗	1½.
Eitt Norskt fioorsagad furu Bord. ⸗	⸗ ⸗	6.	⸗ ⸗	7.
Eitt Norskt fioorsagad grene Bord. ⸗	⸗ ⸗	5.	⸗ ⸗	6.
Betra Timbur og Bord epter sijnu Verde.				
Prijr Sveiger edur beigdar Giørder.	⸗ ⸗	1.	⸗ ⸗	1.
Eitt halft Skaal⸗P. af hvijtre Saapu.	⸗ ⸗	5.	⸗ ⸗	5.
Eitt halft Skaal⸗P. af grærnre Saapu . ⸗ ⸗ ⸗	⸗ ⸗	3.	⸗ ⸗	3.

	Hvad sem betalast med Fiske og Lyse alleina skal gillda yfer allt Landed sem filger.		Hvad sem betalast med Fienade, Smiore, Vadmale og sockaporum, skal gillda sem filger.	
	Hundrud.	Fiskar.	Hundrud.	Fiskar.
Eitt halft Skaala-P. af gulu Vaxe.	-	8.	-	8.
Eitt Brijne sem vegur halft Skaala-p.	-	1.	-	1.
Eitt Skaala P. af godu Bissu Pwdri.	-	24.	-	24.
Eitt Skaala Pund af klumpa Blye.	-	3.	-	3.
Eitt Skaala Pund af Vatns-Hoglum.	-	6.	-	6.
Ein Kista med Skrai og Lomum 9½ Kvartil ad leingd a Lokinu.	-	80.	-	90.
Ein Kista med Skrai og Lomum 6 Kvartil ad leingd a Lokinu.	-	40.	-	45.
Ein Steinkola Tuña med Trienu.	-	40.	-	45.
Ein halftuña af sama med Trienu.	-	20.	-	22½.
Eiñ Kutur af sama.	-	2.	-	2.
Ein nij Lyses-Tuña med 16 Bondum.	-	30.	-	32.
Ein nij Öl Tuña med 10 Bondum.	-	25.	-	27.
Ein half af sama.	-	16.	-	17.
Eitt Kvartil af sama, sem tekur 4da. Part wr Tuñu.	-	12.	-	13.
Eitt Kvartil af sama, sem tekur 8da. Part wr Tuñu.	-	12.	-	13.
Eiñ Kutur af sama.	-	5.	-	5.
Eitt Skaala-Pund af goodu Rool Tobake.	-	12.	-	13.
Eitt Skaalapund af Press Tobake.	-	10.	-	11.
Eitt Skaalap. af gulleitu Pijpu tobake.	-	12.	-	12.
Eiñ Rijkisdalur in Specie skal kosta bæde Suñañ og Nordañ Lands.	-	48.	-	48.
I Sama maata ein donsk Crona.	-	30.	-	30.
Ein half af sama.	-	15.	-	15.
Eiñ fiorde Partur af sama.	-	7½.	-	7½.

hvad

Hvad añad af Varninge, þurre kram Voru og smijdudu Silfre, edur odru sem ecke er tilgreint i þessum Taxta, og Iñbyggiararner kuña med ad þurfa, og vilia bidia Kaup-Meñena sier ad færa, þa skulu þeir þeim þad flitia fyrer sama Verd og þeir þad kaupa, og skulu gialldast þrijr fiskar a hvorn Rixdal er þeir hafa utlagt i Cronum, og ef nockur af Iñbyggiurunum beidest af Kaupmoñunum, ad þeir vilie leisa þeim til Handa, Vor Allranaadugustu Bref, þeim meddeild af Voru Cancellie edur Rentu-Camertze, þa skulu þeir þeim þar i þiena med somu Kostum, og faa þria Fiska a hvorn Rixdal fyrer Peninga Utlag.

Su Islendska Vara skal seliast og takast til Betalings med epter skrifudu Verdlæge.

	Hundrud.	Fiskar.
Ein Vætt af goodum vel verkudum hordum Fiske yfer allt Landid.	-	40.
Ein Tuña af hreinu dreggialausu Lyse, sem tekur 136 Potta, yfer allt Landed.	1	60.
Ein half af sama.	-	90.
Eiñ fiorde Partur ur Tuñu.	-	45.
Eiñ Kutur af sama sem tekur fim̃ Potta.	-	$6\frac{1}{2}$.
40 gilldir goodir blautir Fiskar fyrer eina Vætt edur	-	40.
20 gilldar Laungur.	-	40.
Ein gild Skata.	-	2.
Eiñ Smior fiordungur.	-	16.
Ein Aleñ af goodu Vadmale epter Islendskum Mælir tveggia Alna breidu Einlitu.	-	5.
Einir goodir Sockar af einfolldu Bande, einlitir, ein Donsk Alin ad Leingd og þvi skape Vijder, og fiñest þeir ei slijker, þa skulu Kaupmeñerner ei vera skyllduger þa ad taka.	-	4.
Preñer gooder Vetlingar fullkomner ad stærd, af einfoldu Bande.	-	4.
Betre Sockar og Vetlingar epter sijnu Verde.		

Ullar, sem þeim kañ samañ ad koma epter þeirra Vænleika og Verte.

		Hundrud.	Fiskar.
Gooder feiter vel-varner Sauder.	4 Vetra gamall.	-	40.
	3 Vetur	-	35.
	2 Vetur	-	30.
	Veturgamall.	-	20.

Ein

	Hundrud.		Fiskar.
Ein good gielld Ær.	=	=	20.
Eitt gott graatt Refskiñ.	=	=	16.
Eitt hvijtt af sama.	=	=	10.
Eitt Lambskiñ Einlitt.	=	=	1.
Eitt mislitt Lambskiñ.	=	=	½.
Eitt Skæalapund af gømlu Eyre.	=	=	5.

Epter fyrerskrifudum Taxta skulu Jñbiggiararner og Kaupmeñerner a Landenu og i Vestmaña Eyum vera skyllduger ad selia hvorier ødrum sijna Vøru og mæ eingvum af Jñbiggiurunum leifast ad hafa Kauphøndlan vid adra, hvort helldur þeir eru Jñlender edur wtlender eñ þa, og þeirra Kaupmeñ, sem Vier Kauphøndlunareñar Allra Nædugast unt høfum, edur hier epter uñande verdum, hvort helldur þad er æ Landenu edur fyrer utañ Landed, i Sioo, Høfnum, Fiordum, edur nockurs añarstadar; Miklu sijdur nockurn Fisk af þeirra Bætum ad selia, þa þeir eru wte ad Fiska, so framt þeir er Vor Lien hafa, ej vilia hafa þeim fyrergiort og vera Undergiefner tilbærelegu Straffe, og Almugeñ fyrer slijka Yfersioon, hvort siñ sem nockur verdur ad þvi fundeñ, bæta 10. Rijkisdølum.

Og uppæ þad, ad æ Vøru um̃gietnu Lande Jslande, sem og i Vestmaña Eyum meige vera eiñ viss Mæler og Vigt, hvar epter þeir kuñe vita ad haga siñe Kauphøndlan, skal þeim vera epterlæted, ad hallda þeirre sømu Alleñ, sem hijngad til hefur vered bodeñ i Landenu, um̃ Koñur, Potta, og adra smæ Mælira, Jtem Tuñur, Hæalf-Tuñur, Fioordunga, Attunga og Kwta fyrer vota Vøru, hvar af Tuñañ skal taka Eitt stort Hundrad og Sextan Potta, edur 136. Potta, og so hiner smærre Mælerar, epter jafnre Nidurskipan, sem og oñur smæ Rwm handa þurre Vøru, samt Lijses Mælerarner epter eiñe halfTuñu, sem iñañ i er sundurdeilld i Attung og Fiordung, æsamt med stoorum og smæm Reidslum til ad vega med, sem skulu vera rettadar og lagadar epter Vorre þar um̃ wtgeingeñe Forordning af Dato 5. Aprilis Anno 1684. og merkt med þeim sama Stimple, sem allur añar Mæler og Vigt hier i Vorum Rijkium, so þad kome þar samañ vid ad øllu Leite: Þo ef Strijd og Stirjølld kañ uppæ ad falla, hvoriu Gud Nædarsamlega afvende, so ad Kaupmeñerner ei kuñe hier fræ Vorum Rijkium ad hafa sijna Utgiørd, og hlioote þar fyrer ad færa sijna votu Vøru i ødrum Tuñum, eñ Forordningeñ leifer, þa skal þeim vera Epterlæted, þar til ad brwka þess kins Tuñur, sem i þeim Stødum er ad fæ, hvar Utgiørdeñ skiedur.

Allur

Allur sa hardur Fiskur, sem Islands Innbiggendur vilia giallda edur selia Kaupmonnunum epter fyrskrifudum Taxta, skal vera goodur, vel Verkadur, vel Gagn þurkadur, Okasadur, Omalltur, og Ofrosenn, og sie Blood-Dalkurenn wr tekenn þrem Lidum fyrer aptann Gotrauf, og kylldur nær hann er half þurr, Finnest hann odruvijse æsigkomenn, skulu Kaupmennerner ei skillder honum Vidtoku ad veita.

Par i moot skulu Kaupmennerner Forsorga Innbiggendurnar med goodre, duganlegre og Oskiemdre Kaupmanns Voru, og med þvi sem þeim til Lijfs Upphelldis gioriste Naudsynlegt, so Rijkuglega, ad sierhvor kunne þar af ad faa til sinnar Naudþurftar þad hann beidest epter so einginn med Sannsyne kunne hafa Orsok þar yfer ad klaga; Enn ef su Vara, sem Kaupmennerner til Landsins flytia kynne vera skiemd edur Fordiorfud, so hun kann ei ad ælijtast sem good Kaupmanns Vara, skal Innbyggiurunum ei uppaleggiast somu Voru moote ad taka epter fyrr umm gietnum Taxta, helldur med slijku Verde, sem þeim sijn a mille kann sialfum samann ad koma, og skal i þessum Pooste Einkanlega adgiætast, ad Kaup-Mennerner læte sierhvorn Fatækann og Rijkann faa þad þeir umm bidia til sinnar Naudþurftar, fyrer gillda Voru epter Taxtanum, sem þeir kunna ad hafa þar i moote frammvijsa, Ef ad Kaupmadurenn neitar nockrum af Undersaatunum i hanns Districte, þess er hann beidest, edur þreinger nockrum af Undersaatunum i Districtenu ad taka i moote annare Voru, enn þeir fullkomlega umm bidia, og verde þad bevijsad, þa skulu Kaupmennerner vera fallner i 10. Rijkisdala Straff; Po skulu Innbiggendurner ei helldur innehallda sinne bestu Voru af Fiske, Saudum og Lijse og frammbiooda þa slæmu Voru, helldur skulu þeir af fremstu Kroptum Kappkosta ad þiena Kaupmonnunum med þvi sem þeir kunna ad missa af sijnum Heimilis Forda, so þeir ei fare til Baka aptur Toom-Skipa, under slijkt Straff, sem ædur er sagt.

Loksins skulu Kaupmennerner og þeirra Pioonustu Foolk sig Vingiarnlega og Ummgeingnis gooda audsijna vid Landsins Innbiggiara, Andlegrar og Veralldlegrar Stiettar, so einginn hafe Sannsijnelga Orsok yfer þeim sig upp ad bera. A lijkann Hatt skulu og Innbiggendurner giegna þeim Hæverskleega, og ei giora þeim nockurt Ofrijke edur yferfalla þa, so framt þeir ei vilia til hinns Itrasta af Vorum tilskickudum Amtmanne þar umm sækiast og straffast epter Octrojen og þessare Forordningu og Taxta.

Enn framar vilium Vier hier med Alvarlega hafa befalad Vorum Amtmanne, Logmonnum og Syslumonnum a greindu Voru Lande Islande, ad þeir Alvarlega tilhallde Almuganum a rettum Tijmum, Nefnelega Sunnann Lands fyrer Peturs Paals, Vestann Lands fyrer St. Canuti, og Nordann og Austann Lands

fyrer St. Laurentii Dag edur i Seinasta Lage atta Dogum epter tilteknar Tijder, ad betala og greida Kaupmoñunum hvad þeir eru þeim skilldugir, og ef þeir gieta þvi fyrr til Vegar komed, þa ei Kaupmoñunum þar med Tof ad giora, so þeir i rettañ Tijma, kuñe sijna Reisu ad Fullenda.

Og med þvi Anno 1631. þañ 4. Maji a Byaskieria Þijng-Stad, a Voru uñgietnu Lande Islande er eiñ Doomur wtgiefeñ, hvorsu slijkar Skullder hia Iñbiggiurunum i Landenu, sem treiger koma med Betalingeñ, skulu sækiast, og same Doomur af Vorum Herra Laang-Afa, Sællrar og Haa-Loflegrar Miñingar, Konge Christian IV. þañ 1. Junii 1640. er Stadfestur, hvor Doomur hlioodar Ord fyrer Ord sem filger.

Anno 1631. þañ 4. Maji aa Byaskieria Rettar Þijngstad, Voru þesser epterskrifader Meñ af Velbyrdugs Holgeirs Rosenkrantz Fullmegtigum Fogeta yfer Islande, Olafe Peturs Syne, til Dooms nefnder, Thomas Hallsson, Þordur Einarsson og Olafur Jonsson Logrettumeñ, Jon Oddsson, Bergur Hallsson og Þorkiell Olafsson, uñ þess Vijsa og Velagtada Islendska Compagnies Skullder og væntande Restantza hier i Lande, sem ecke verdur a rettum tilsettum Tijdum og i Eindaga betalad til Kaupmañaña, hvar uppaa Grijmur Bergsson, og Melkor Hansson, beidduft Dooms og Rettar fyrer Hond aduur uñgietens Compagnietz, hvorsu þeir skilldu med þad fara, þvi þeim (sem Noogsamlega er Vitañlegt) fijndist stoort Omak og Kostnadur, ad stefna so morgum Moñum, og eiga vid þa þijnga Deilder edur Laga Sookner, Fiarlægt verande i Sysluñe, edur i odrum Syslum, edur Lands-Fioordungum, hvort helldur Skulldeñ være mikel edur lijtil, af þvi hia morgum er Skulldeñ so lijtil, ad hun er ecke þess Omaks og Kostnadar verd, sem þeir þar fyrer þyrfte ad hafa, ef þeir ættu hana ad sækia med rettre Laga Sookn epter Fyrermælum þess Islendska Kaupabaalks. Nu stendur so i Islendskum Logum: Ad Sakar-aaber skal vera fyrer Sok hvorre; Kom aadurnefndur Grijmur Bergsson fram a Þijngenu med Kaupmañsens Hans Nanssonar eigeñ Handskrift, og Umbods Bref, Fyrermælande, ad Grijmur skule þær Skullder sækia og uppbera, sem fyrrgreindur Hans Nansson Reidaraña vegna hier a Lande atte Tilkall til og hañ sialfur ei hafde golldnar skrifad, edur Dagsett ad standa mættu, Somuleidis hafde og Melkor Hansson, Kaupmañsens Mogens Nielssonar Fullmagtar og Umbods Bref, uñ sama Compagnietz Skullder ad iñkrefia, hvor uñgieteñ Fullmagtar Bref, vier saaum og dæmdum þau Logleg ad vera, klogudu þeir baader fyrer oss Doomendum og Dooms Moñum, ad hier i Lande være marger Meñ sem hvorke villdu nie hefde golldad sijnar Skullder

Kaup-

Kaupmonnunum i 3. 4. edur 8. Ar, og þadañ af leingur, þo Kaupmeñerner ydz uglega hvort Ar hefdu þeirra krafest, þvi sumer, þa þeir hafa giort Skulldena, rata-þeir i Faatækt, og kuña þa ecke ad borga þott villdu, Sumer striwka so laangañ Veg burt i Landed, ad Kaupmeñerner faa þa ei uppspurda, og sumer gieta borgad, og vilia þo ei aan Laga-Sooknar.

Þar fyrer, so ad slijk Osidseme moot Logum og Rette, verde ei of Almeñ hier i Lande, og Kaupmeñerner ei med laangsomum Laga Sooknum og Rettar Gaange hindrest aa þeirra laungu Reisum, bæde Compagnienu og sialfum þeim til stoors Skada og Forsoomunar; Þa hofum Vier iñfært þessa epterfilgiande Laga og Rettarboota Puncta og Articula, sem Vier fyrer oss fundum, og oss siindest þar best til heira, Fyrst stendur svo i Riettarboot Hakonar Kongs, um þa Lausa Meñ sem Oskil giora og Skullder eiga ad giallda, þa take Syslu madur Goods þeirra medur Vitorde Skilrijkra Bænda, og lwke hverium sijna Skulld ef til viñst, ella misse hver Madur, sa er Skulld aatte ad honum, epter þvi sem Tala reñur til. So skal giora hver Syslumadur i siñe Syslu.

Item stendur i Magnusar Kongs Rettarboot, Magnus med Guds Miskun, Noregs Kongur. Oss og Voru Raade hefur vered til Vitundar giefed, ad þeir Kaupmeñ sem sigla hijngad til Lands, faae ei sijnar Skullder i riettañ Tijma af þeim, sem þeim eru skylldugar, og þeirra Reisa þar fyrer Yduglega hindrest, so þeir komast miog seint fra Landenu, edur hlioota þar ad liggia two Vetur, sem þo ei hafa aasett sier ad vera þar nema eiñ.

Og med þvi Vier vilium slijkt lijda i aungvañ Maata, þa bioodum Vier ydur, ad þier hafed-loked ollum Aust Moñum sijnar Skullder ad Olafs Messu hvert Sumar, so framt sem hver er ei hefur golldet, vill ei svara Oss 12. Aurum af hveriu Hundrade, sem hañ er skylldugur, og jafn miked þeim, sem Skulld hefur ad heimta. Þar fyrer bioodum Vier Syslumoñum edur þeirra Umbods Moñum, og þeim Fioorum Skilrijku Moñum, sem hañ med sier til nefner, ad þeir laate wtvyrda þar fyrer wr hañs Bwe slijkt sem Skulld er stoor til og þar med Flutning til Skips, og Einkum Oss og þeim sem Skulld aatte ad taka halfa Mork, skal þetta vyrdt aan Laga Sooknar, hvar sem hañs Goods kañ fiñast, er Skulld aa ad giallda, vilie ei Vorer Syslumeñ edur þeirra Umbods Meñ þessa Vora Skipun hallda edur styrkia, þa vite fyrer vijst, ad þeir skulu Syslur missa, og alla þeirra Vegsemd er þeir hafa af Oss og Cronuñe, og þar fyrer utañ mæta Vorre Onaad.

Item i Kongs Christians hiñs Fioorda Brefe, sem wtgiefed er med þeim Islendska Taxta, Anno 1619. stendur þañig, og skal Vor Lienemadur so til hallda Logmoñunum og Syslumoñunum, ad þeir tilhallde Almwganum i Lande-

enn, ad betala til Kaupmañaña, þad þeir skyllduger verda, og ad greida þeim þeirra Skullder i tækelegañ Tijma, sem er Suñañ Lands fyrer Peturs Pauls Vestañ Lands fyrer Canuti, fyrer Nordañ og Austañ, iñañ St. Laurentii, ellegar ætta Dogum epter fyrrgreindañ Eindaga i hid allra Sijdasta, þo ad þeir ei uppehallde Kaupmoñunum, ef þeir kuña fyrre ad betala, so ad þeir ligge ei frañ yfer þeirra Tijma, þeim sialfum til stoors Skada og Forsoomunar sem hijngad til skied er; Þar fyrer vegna þessara Konglegra Forordninga og Rett arboota, dæmum Vier fyrrgreinder Doomsmeñ sem filger. Fyrst alla þa Meñ sem so stoore Skulld eiga ad svara, sem fyrrgreind Kongs Magnusar Rettarboot umgietur, Brotlega 12. aln. af hvoriu Hundrade til Kongsens, og ødrum 12. Aln. til þess sem Skulld a ad taka, hvort Ar so leinge Skulld er Olokeñ, eñ þeir sem ecke vilia i rettañ Tijma og Eindaga borga epter Hædst Nefnds Kongs Christians hiñs Fioorda Brefe, og epter þad þeir hafa heyrt þeñañ Doom, giallde Konge ætta Merkur i Brefa Brot og fioorar Merkur i Doom-Rof, og svare þeim er Skulldar a ad krefia, øllum þeirra Kostnade og Fæde, sem þeir þar til kosta, eñ þeir sem miña eiga ad svara eñ Hundrade, giallde 6. Aln. af 60. aln. þriær aln. af 30. aln. og haalfa aleñ af 15. aln. og 4. Merkur Doom-Rof, og i sama Maata svare Fæde og Kostnade sem fyrr er sagt, eñ hvør sem Neitar Skulldeñe, sverie fullkomeñ Laga Eyd iñañ 14. Nætta epter þetta Termin sem fyrrskrifad Kong Christians hiñs Fioorda Bref umgietur, ellegar betale so mik ed sem hañ krefst, og svare epter þvi sem Doomureñ utvijsar, eñ ef nockur Hindran edur Naudsyn kañ til ad falla ad þeir Islendsku eige so Hastarlega giete betalad, þa yferveige gooder Meñ þeirra Naudsyn, ellegar og ef Kaupmeñerner selia dyrara eñ epter Taxtanum, þa betalest þar fyrer ecke meira eñ riett er, og Kaupmeñerner svare þar fyrer, Briefa Brote, fyrer hvorn þañ sem þeir rangt giora, ef þeir ødru vyse kaupa vid Islendska, eñ Kongl. Majest. Brief og Taxte fyrerskrifar, og þeim, sem Ranginden lyda, þeirra Riette epter Loglegum Doome, Samþyckte þeñañ Doom med oss, ædur Nefndur Fogete, og sette sijna Eigeñ Hond med vorra hier ad Nedañ, Actum ut supra.

Olafur Petursson Fogete, Thomas Hallsson, Olafur Jonsson,
Þordur Einarsson, Jon Oddsson, Bergur Hallsson, Thorkiell Olafsson.

So vilium Vier ecke alleinasta, þeñañ Doom i øllum hañs Ordum og Meiningum Fullkomlega Stadfestañ hafa, helldur og eirnig Vorum Amtmañe, Løgmonum og Syslu-Mønum Alvarlega hier med befalad, ad þeir hallde þeñañ Doom sier til fullkomeñar Epter-rettingar i øllum þeim Skullda Prætum sem Kaupmeñerner kuña ad hafa a moote Vorum Inbiggiurum i Landenu, og fyrerbioodum øllum, Einum og Sierhvørium þar i nockra Hindrun edur Uppehalld ad giøra, under Vora Hollustu og Naad. Giefed a Vorn Konglega Slote i Kaupenhafn, þañ 10. Aprilis Anno 1702. Under Vorre Konglegre Hende og Signete

FRIDERICH R.

(L. S.)

Lijser

Lijted Agrip

Umm þær Fiorar Species

J

Reiknings Konstenne,

Þa undañ eru geingeñ

Numeratio edur Talañ.

1. Additio edur Tillags Talañ.
2. Subtractio edur Afdrattar Talañ.
3. Multiplicatio Margfiølgande Tala.
4. Divisio Skipta edur Sundurdeilingar Talañ.

Handa Bændum og Bornum ad komast fyrst i þa Støfun, og til mikillrar Nitsemdar ef ydka sig i þvi sama, sierdeilis i Kaupum og Solum, i hvorium Additio og Subtractio hellst brwkast.

Jñrettud
Þad næst hefur orded komest
Epter

E. Hatton

Reiknings Konst
Edur
Arithmetica.

Selst Alment Oiñbundeñ 1. Fisk.

Numeratio Talà.

Ein Tabla uppa hana.

1	Eins	1
21	Tiu	12
321	Hundrads	123
4321	Þusunds	1234
54321	X. Þusunda	12345
654321	C. Þusunda.	123456
7654321	Þusunds Þusunda	1234567
87654321	X. Þusunds Þusunda	12345678
987654321	C. Þusunds Þusunda	123456789

Fyrst er adgiætande ad þesser epterfilgiande 123456789 og (o) Cyphra eru Grundvollur allrar stærre Tolu;

Þar næst ad aller þesser 123456789 Heira til eins Platse, þo meira merke eñ Eiñ medañ þeir eru næster hægre Hende.

J þridia Maata ad adur tieder Eins Platz Stafer verda ad tiu, hundrade, Þusunde, og so framveigis þa eiñe edur fleire Cyphrum er bætt vid þa til hægre Handar so sem 10. 100. 400. 5000. 6000.

J Fiorda lage Bløndud Tala: So sem 12, 24, 96, 112, 102. 1769 etc.

J Fimta Maata nidurradan Platzaña i Toluñe; Hvor ad reiknud eru fra hægre Hønd i þa Vinstre, sem fyrerfarande Tabla sijner, til vinstre Handar 1 er fyrsta Plaatz i Toluñe. 2 añad Plaatz 3 þad þridia etc:

Eñ hvorsu Madur fraamseiger Toluna, er hægrameigeñ, fra Vinstre Hende til þeirrar Hægre.

Hvorneñ Madur skal ydka sig ad fraambera Reiknings Plaatz fyrerfarande Toblu.

Vegna þess eru hier i Toluñe tvær Rader uppa Tobluna, ad þetta tvent adgiætist 1 þad Plaatz einum eins Plaatz Staf tilheyrer. 2 hvad hañ Gilder. Fyrst, þa Tobluñe er snuid fyrer sier, er þad, fyrsta Plaatz til hægre Handar, eins Plaatz: Þad añad, tiu Platz: Þad þridia Hundrads Plaatz, etc.

Þar næst, stande þesse eins Plaatz Tolu-Stafur 9. J eins Plaatze, merker hañ Niu; Eñ stande 9 i tiu Plaatze, þad er þvi ødru, merker þad tiu, þad eru 90. Eñ stande 9 i þridia, þad er, hundrads Plaatze, merker þad 9 hundrud, eñ ef i þusunds Platze, þad er þvi Fiorda, þa merker 9 niu þusund, etc.

Nu læt eg vera sem 7 stande i 15 Platze, so sem i epterfilgainde Toblu, og þa merker þad hundrad þusund siñum þusund siñum Þusunder þusunda, eñ i Fyrsta edur eins

Eins

Rod Plaatzana.	Nofn Plaatzana.	
1	9	Eins
2	8	Tyu
3	7	Hundrad
4	6	Þusund
5	5	Tiu þusund
6	4	Hundrad þusund
7	3	Þusund þusunda, edur Million
8	2	Tiu þusunder þusunda, edur X. Millioner
9	1	C. þusunder þusunda, edur C. Millioner
10	2	Þusundsiñum þusunder þusunda, edur þusund Millioner
11	3	X. þusundsiñum þusunder þusunda, edur X þusund Millioner
12	4	C. þusundsiñum þusunder þusunda, edur C. þusund Millioner.
13	5	Þusundsiñum þusundsiñum, þusunder þusunda, edur Millions Millioner
14	6	X. þusundsiñum þusundsiñum þusunder þus., edur X. Millions Millioner
15	7	C þusundsiñum þusundsiñum, þusunder þus., edur C. Millions Millioner.

Þartze, gilda 7 sio; Þar fyrer þo fra 7 være uppfylld øll Plaatz til hægre Handar med Cyphrur þa være 7 hundrad þusundsiñum þusundsiñum þusunder þusunda, og sama erum alla eins Plaatz Stafe. Fyrerfarande Tabla telst sem fylger, Sio hundrud sextiu og Fim þusundsiñum þusundsiñum þusunder þusunda, Fiogur hundrud þriatiu og tvær þusundsiñum þusunder þusunda, hundrad tuttugu og þriaar þusunder þusunda, Fiogur hundrud Fimtiu og sex þusunder, sio hundrud Attatiu og Niu, J sømu Rullu utfærest øll øñur Tala, hvar hia er adgiætande ad 1 Tiusiñum i hægre Hønd gilder so sem hier 1111111111 þad er 1000000000. 100000000. 10000000. 1000000. 100000. 10000. 1000. 100. 10. 1. Þad er eitt Þusund þusundsiñum þusunder þusunda, tiusiñum eitt hundrad þusunder þusunda, so er tiusiñum tiu þusunder, þa er tiusiñum eitt þusund þusunda, sijdañ tiusiñum eitt hundrad þusunda, þa er tiusiñum tiu þusund, so er tiusiñum eitt þusund, sijdañ er tiusiñum eitt hundrad, þa er tiusiñum tiu, so er tiusiñum eiñ.

Utskijring Romverskrar Tølu.

I	1	XX	20	CCC	300
II	2	XXX	30	CCCC	400
III	3	XL	40	D	500
IIII eda IV	4	L	50	DC	600
V	5	LX	60	DCC	700

VI	6	LXX	70	DCCC	800
VII	7	LXXX	80	DCCCC eda CM	900
VIII	8	XC	90	M	1000
IX	9	C	100	MDCCXLVI er	1746
X	10	CC	200		
XI	11				

Additio edur Tillags Tala.

Storthundrad. 1 Dæme. 56, 95, 131. Smatthundrad. 56, 95, 151. Storthundrad. 2 Dæme. 3 79, 33, 1 47, 3 101, 9 20. Smatthundrad. 439, 33, 167, 461, 1100.

Ad Addera, er ad leggia Tolu til Tolu, so sem eirn hefur 56 til Hlutar, añar 95, sem hier siest til siidu, þad lagt til samans Smatthundrad Fimtiu og Eirn, eñ Stoorthundrad Priatiu og Eirn, þvi tiusiñum tiu er smatthundrad; Eñ tolfsiñum tiu Stort hundrad; Ad þvi fer eg so: 5 og 6 sem standa hvorier uppundañ ødrum, Eru 11, þvi skrifa eg 1, eñ Geime hiñ 1 sem merker tiu, i Huga mier: So tekur Madur 9 og 5 sem standa i tiu tals Rod, þeir giora 14, og faa 1 sem eg geime lagdur vid, þa 15, þa skrifa eg ad fullu, merker þa 1, i hægre Hond Eirn, eñ 5 til vinstri Handar Fimtiu, og 1 næstur vinstre Hond Smatt hundrad: Eñ vilie eg hafa Storthundrad, þa skrifa eg Fyrst 1, sem fyrr, eñ þa þeir 15 koma, geime eg þar af 12 i Stort hundrad, og skrifa i vinstre Hond vid 1, sem komiñ var 3, þad er 31 og so 1 Stort hundrad og soleidis fer Madur ad; Þvi 24 siñum tiu eru 2 St. H: 36 siñum 3 St. H: 48 tiu 4 St. H: 60 siñum tiu 5 St: H: sem giorer 6 Sma hundrud: Ellegar Madur Dividerar Sma hundrada Tolu med 12, og adgiætir hvad oft hañ fær tolftiusiñum tiu.

Nu er ad vita Vætter: Madur skrifar so margar Tolu Lijnur i Addition sem hañ lætur iñ, edur tekur wt, og leggur so samañ hvad fyrer sig; Eñ i Vætta Reikning verdur Madur ad safna haalfum Fiskum i heila og heilum fiskum i Fiordunga, Fiordungum i Vætter, so sem hier i Fyrsta Dæme, tveir ½ giora 1 Fisk, eñ 4 og 3 giora 7 Fiska, þar leggur Madur til þañ 1, þa verda þad 8 Fiskar, þad er 1 Fiordungur 3 Fiskar, so skrifast 3 eñ geimist 1 Fiordungur, siidañ koma 7 og 3 Fiordungar, þad eru 10 Fiordungar og 1 geimdur, er 11 Fiordungar, fraa þeim tekner 8 i Vætt, eru efter 3 sem skrifast i Fiordunga-Tale, eñ 1 Vætt er geimd; So koma 9 og 7 Vætter, þad eru 16 Vætter, og 1. geimd er 17 Vætter, so Sumañ verdur 17 Vætter

	Vætter	Fiordungar	Fiskar
1 Dæme	7	3	$4\frac{1}{2}$
	9	7	$3\frac{1}{2}$
	17	3	3
2 Dæme	5	5	2
	2	6	1
	-	5	2
	1	-	1
	10	1	1

17 Vætter 3 Fiord: og 3 Fiskar. Eins gilder þo optar sie ut-tekid og iñlætid, sem siest a 2ru. Dæme; 1, 2, 1, 2 Fiskar uppeft- er þeir lagder samañ soleidis 1, og 2 eru 3. Þa 3 og 1. eru 4, so 4 og 2 eru 6, þad er 1 Fiord: og 1 Fiskur, þa skrifar Madur 1 fisk eñ geim- er 1 Fiord: So telur Madur uppepter Fiord: og seiger 5. 6. 5. þa eru 5 og 6 samañ 11, so 11 og 5 eru 16, og 1 geimdur 17 Fiordungar, þar fra 16 fiord: þad er 2 Vætter, þær geim- er Madur, og skrifar under Fiord. 1: So telur Madur Vætternar eins sem fyr Fiord: og Fiska, og verda þa 8 og 2 geimder 10, þad er 10 Vætter, 1 Fiord: 1 Fiskur. Til þess ad verda Viss um̃ ad Madur legge riett samañ, er best ad telia upp og ofañ. Hvad margar Lijnurnar eru, þa er eins ad fared, eins fer Madur ad vid Peninga, hañ giorer 16 skildinga ad 1 Marke, og 6 Mark ad 1 Rixdal in Specie, þad er 48 Fiskar, eñ i Cronum 15 Skildinga ad 1 Marke, og 6 Mark ad Rixdal, þad er 45 Fiskar. Lijka þegar reiknad er uppa Lester, Vætter, Fiordunga, Fiska, edur Lester Hund- rud Fiska, Hundrad, Merkur Aura og Alner;

Rixdaler,	Mark,	Skylldingar.	6 Lester,	9 Vætter,	7 Fiord:	Fiskar.
1 Rx.	4 Mk.	8 Sk.	1	8	5	4
2	5	9 Sk.	7	18	4	4
3	2	4	7 Lester.	15	7	-
-	4	15	1	8	2	-
4	-	7	2	6	1	-
12 Rix.	5 Mk.	11 Sk.	11 Lest.	-	2 Fiord.	-

6 Lester,	3 Stor Hundrud,		35 Fiskar.
1	2	-	105
7	6	-	20
7	5	-	35
1	2	-	90
2	2	-	5
11	-	-	10

Þa giorer Madur Fyrst Fiska ad Fiordungum, Fiordunga ad Vætt- um, Vætter ad Lestum; Eñ 30 Vætt- er kallast Lest, sijdast giorer Madur Lest- er ad Hundrad Vættum, ef so er miked til, þad eru 4 Lester, sem Dæme þar uppa sijner.

Añars giorer Madur Fiska ad Hund- rudum, og Hundrud ad Lestum, eñ 10 Stor Hundrud er ein Lest, sem Dæme þar uppa syner.

Alner giora Meñ ad Morkum, eñ i eiñe Mork er 48 Alner, og so Merkur ad

Hundrudum, verdur þa $4\frac{1}{2}$ Mörk i hvöriu Hundrade, edur 5 halfar Merkur; hvort ad er hægra ad utreikna; Þvi þar i Dæmenu eru 27 Merkur, 28 Alner, þa Multiplicerar Madur 27 med 2, þad giörer 54 ar halfar Merkur, og su halfa Mörkinn lögd til sem geimd var 55 þær Fimtiu og Fim Dividerar Madur med 5 og fær þa 11 sinum 5 halfar Merkur þad eru 11 Hundrud og ganga af $4\frac{1}{2}$ Alen sem Dæmed sijner.

Hundrad:	Merkur,	Alner,
	2	15
	7	24
	4	$24\frac{1}{2}$
	13	13
	27	$28\frac{1}{2}$
	þad er	
11 Stor Hundrud		$4\frac{1}{2}$

Rixdalur er almennelega reiknadur fyrer 5 Aura, edur 30 Alner hvort sem hann er i SPecie edur Cronum, þott sa i Cronum sie halfre annare Alen Lakare; Enn i Sektagialld hefur hvör þeirra geinged i 6 Aura aadur fyrr.

Hundrad.	Aurar.	Alner.
	5	4
	6	$5\frac{1}{2}$
	10	2
	22	$5\frac{1}{2}$
	þad er	
Stort Hundrad	2	5 og $\frac{1}{2}$

Umm Aura talid er öllu hægra, þad er og helldur brwkanlegt; Enn Markatal lodir vid af Jons Bok og gömlum Logum: Alner giörer Madur til Aura og Aura til Hundrads; Eru 6 Alner i hvörium Eirer, þvi leggur Madur fyrst samann Alna talid og setur i alna Rod þad sem afgeingur Aurum, sem er fyrer innann 6; Enn Aura setur Madur i Aura Rod þangad til komner eru 20 Aurar, þeir giöra Hundrad a Lands vijsu.

Subtractio

edur Fraadraattur.

Smaa Hundrud	
1 Dæme	54
	32
	22
2 Dæme	196
	85
	111
3 Dæme.	$1087\frac{1}{2}$
	$6.96\frac{1}{3}$
	$290\frac{3}{4}$

Þa eg tek fra meire Tölunne þad sem hun hefur yfer þa minne, og þvi set eg ætijd þa stærre Tölu yfer, enn þa minne under, sem siest i Fyrsta Dæme og hinum, 54 standa yfer 32, þvi seige eg: 2 þeir nedri i hægre Hönd fra 4um þar yfer, skilia epter 2, og 3 nedre tekner fra 5 efre skilia epter 2 þad er til samans 22, vilie eg þa vita hvort þad er riett, legg eg samann minne Töluna 32 og 22 sem droouft af, soleidis $\frac{32}{22}$ og verda þa 54 eins og stora Talann. Eins giörer Madur $\overline{54}$ vid annad Dæmed og hid þridia.

J hiaa smærre og stærre Hundrada Tolu er þad Adgiætande, ad þa nedre Talann kann einhvörstadar ad vera stærri enn su

Efre

efri, þa gietur Madur ecke dreiged þa nedre, fraa þeirre efri; nema þvi ad eins, Madur take af aññare Tolu og bæte vid þa oflitlu, so sem i odru Dæme, þar 9 standa under 8. Gietur Madur ei teked 9 af 8, þvi 9 eru fleire, Laanar Madur þa 1 af Vinstre Handar Tolu og leggur til 8, þa verda þad 18, þa seiger Madur; 9 af 18 eru epter 9. þa a Madur epter 6 under 10; Nu er buid ad taka fra þeim 1 og bæta vid 8, so nu eru þa ei epter nema 9, þvi seiger Madur 6 fra 9 eru epter 3. Saa er þo Mismunuriñ ad þa Madur tekur 1 i Stor Hundrada Tolu ur Hundrads Reit, þa merker hañ ecke 10 helldur 12, og þvi seiger Madur 9 fra 20 eru epter 11, og sijdañ 6 fra 9 eru epter 3, so þa Madur vill nu reina hvort þad sie riett sem stendur i þvi Dæme, þa seiger hañ 6¾ giora 1½ Fisk þad lagt til 6 gierer 7½ Fisk, 11 og 9 giorer 20 þeir aptur 1 St. H. 80, þad 1 St. H. lagt til 3 og 6 giorer 10 St. Hundrud.

Stor Hundrud

1 Dæme eins og aññad i Smaahundrada Tolu

1	96
	85
1	11

2 Dæme eins og þridia i Smaa Hundrada Tolu.

10	87½
6	96¾
3	110¾

Vætt.	Fiord.	Fisk.
27	6	3
15	5	2
12	1	1

2 Dæme.

27	6	3
12	7	4
14	6	4

Pad Fyrsta Dæme um Vætter er audsært, eñ hins aññars þarf betur ad giæta; Þvi eg giet ei teked 4 Fiska af 3, þar fyrer tek eg 1 Fiordung, þad er 5 Fiskar, og legg hañ til 3 þaa verda þeir 8, þa takast 4 af 8 eñ verda epter 4.

Sijdañ koma i Vinstre Hond 7 Fiord. under 6, af þeim 6 hefur Madur teked 1 Fiordung, og eru þa ei epter nema 5; Þvi tekur Madur 1 Vætt, þad er 8 Fiord. og bæter vid 5 so þeir verda 13, af þeim tekur Madur 7 Fioordunga og verda þaa epter 6: Eñ þess er ad giæta, ad Madur Puncte þar ætijd hiaa er hañ tekur fraa.

3 Vætta Dæme uppa Sma Hundrada tal.

169	7	4
99	5	3½
70	2	½

Um Peninga er alhægt ad giora þa þeir eru sameiñs, eñ alment er ad leggia Slettañ Dal ofañ a 10 R. Dale i Cronum ad þeir gilde fyrer 10 Rix Dale in Specie, og so er reiknad ut i þvi 3 og 4 Dæme, hvert ed er 3 Fiskar ofañ a hvorn Rixdal, edur 6 Skildingar Specie, er þvi ofaña 679 Rixdale, 3 a 3 Mark, 54 Skildingar a 9 Rixdaler, þad er 4 Mork, edur 1 Sletturdalur 9 Skyldingar: Eñ 67 Sletterdaler a 670 Rixdaler er 44 Rixdaler 4 Mark, þad lagt til samans giorer 45 Rixdale 2 Mark og 9

4 Væt. Dæme uppa Stor Hundrada tal.

Væt.	Fiord.	Fisk.
1 69	7	4
99	5	3½
90	2	½

Skyldinga þeir lagder til 90 sem añars hefde Resterad, ef borgad hefde vered med Specie (og ei meir) giora 135 Rixdale 2 Mørk og 9 Skyldinga.

5 Dæme eins uppa Stoor Hundrud,

2	115	7	$2\frac{1}{4}$ Fisk.
2	93	7	$2\frac{3}{4}$
	21	7	$4\frac{1}{2}$

Rixdl. i Cronum Reiknast uppa Sm. Hundrud

Rixdal.	Mk.	Skyld.
100	5	15
97	4	14
3	1	1 Sk.

2 Dæme,

359	4	2	Skyl.
347	5	15	
11	4	3	

3 Dæme tekid i Spec: betalad i Cronum.

679 Rixd.	3 Mork	Sk. Spec.
589 Rixd.	3 Mork	Sk. Cron.

4 Dæme

679 Rixd.	3 Mork	Croner,
589 Rixd.	3	Specie
70	3	7 Skyldingar,

Multiplicatio

edur Marg-Fiolgun,

J heñe er Preñslags Tal: 1. þad Margfiolgast a: 2. þad margfiolgar, og 3. Margfiolganiñ sialf.

þad Margfiolgast a	80	80
þad Margfiolgar	4	4
Marg fiolganeñ	320 Sma H.	2 80 St. H.
þad siest af Addition.	80	80
	80	80
	80	80
	80	80
	3 Sm. H. 20	2 S. H. 80

Pa Toluna sem Madur vill Margfiolga setur hañ yfer, sem i Fyrsta Dæme, eñ þa sem hañ margfiolgar med, Under, og dregur sijdañ Strik fyrer nedañ, so hañ rugle ei Margfiolganeñe samañ vid hinar, og setur Suñuna þar, þa hañ er bueñ ad Multiplicera, þad er margfiolga.

Tabula Pythagorica.

Med miña Tale gietur hañ ei margfiolgad eñ med tveimur; Eñ med so stooru Tale sem hañ vill. Til ad margfiolga og sundurskipta, brukar hañ Tabulam pythagoricam, þvi eins og þa eg vil vita hvad margt er Fimsiñum 6, hleip eg i hana og seige: 5siñum 6 eru 30, so giorer Madur lijka þa hañ vill skipta þriatiu Rixdolum, Alnum,

2 siñum 2	eru	4
2	3	6
2	4	8
2	5	10
2	6	12
2	7	14
2	8	16
2	9	18
2	10	20
3 siñum. 3 eru		9
3	4	12
3	5	15
3	6	18
3	7	21
3	8	24
3	9	27
3	10	30
4 siñ.	4 eru	16
4	5	20
4	6	24
4	7	28
4	8	32
4	9	36
4	10	40

5 siñ.	5 eru	25
5	6	30
5	7	35
5	8	40
5	9	45
5	10	50
6 siñ.	6 eru	36
6	7	42
6	8	48
6	9	54
6	10	60
7 siñ.	7 eru	49
7	8	56
7	9	63
7	10	70
8 siñ.	8 eru	64
8	9	72
8	10	80
9 siñ.	9 eru	81
9	10	90
10.	10 er	100

2 Dæme.	4 Dæme.
685	897
5	7
3425	6279

3 Dæme.	5 Dæme.
183½	2698
6	9
1101	24282

um, Fiskum, og ødru, a mille 5 eda 6 Maña, og seiger: Ef þeir eru 5, hvad ept hef eg 5 i 30? Pa svarar hañ sier, 6 siñum; Eñ 6 hefe eg i 30 þar a moot 5 siñum, eru þeir þa 5, fær hvør þeirra 6, eñ ef þeir eru 6 fær hvør eirn 5; Þvi so sem 6 siñum 5 eru 30, so eru 5 siñum 6 lijka 30, og hvør Tala i Tobluñe. Pa Madur margfiølgar og 0 er yfer, sem fyrst, þa vijkur Madur til næsta Tølu-Stafs til vinstre Handar og seiger: Hvad margt er 4 siñum 8, þa svarar Tablañ 32, nu er hier 80 Tal, þvi a 0 ad vera seinast, sem i Ondverdu, og skrifast so, 320. 2 Dæme: Þar Margfiølgar Madur 685 med 5 og seiger: 5 siñum 5 eru 25, skrifar so 5. under þverstrikenu nedañunder 5, þvi hvørutveggia er eins Platz Tala, eñ geimer 2, þvi þeir eru af 10 Kins Tølu: So seiger hañ 5 siñum 8 eru 40 af þvi þeir eru 10 Kins Tala, leggur hañ til þeirra þa 2 sem hañ geimer og seiger 42, skrifar hañ þa 2 sem eru til hægre Handar, eñ geimer 4 sem eru til vinstre Handar, eins og i Addition. Seinast seiger hañ 5 siñum 6 eru 30, nu geimde hañ 4 og leggur þa til, so þad verda 34, og þa skrifar hañ ad fullu, þvi ecke er meira epter; Eru þa 4 komner i Hundrada Tølureit til vinstre Handar, eñ 3 i Þusunda Tølu, 3 Dæmenu er allt eins vared, fyrer utañ þad Multiplicans edur su Talañ sem Margfiølgar, er stærre; Eins þvi 4da og 5ta.

Nu er ad Margfiølga med 2ur Margfiølgande Tølum, hvørt ed sijnest sem allra liettast i þvi fyrra Dæme og er eins fared ad og i hinum, fyrer utañ þad eg tek fyrst Margfiølgande Tølu na sem er i hægre Hønd, og er 2 under, 2 sem Margfiølga eiga og seige 2r siñum 2 er 4, og skrifa

1 Dæme.

1222
22
2444
2444
26884

2 Dæme.

3649
53
10947
18245
193397

1 Dæme.

1746
222
3492
3492
3492
387612

2 Dæme.

1746
568
13968
10476
8730
991728

þa 4 under strikenu nedan hina, sem ad greiner Suñuna fra hinum Tolunum: So brwka eg þa sömu 2 ad Multiplicera edur margfalda med, alla þa Tolu sem Multiplicerast edur Margfiolgast a, til baka i Vinstre-Hond, og skrifa þad eg fæ þar af i eirnre Lijnu aptur a bak under Þver-Strikenu: Epter þetta tek eg hina tvo sem eru til Vinstre Handar, og Multiplicera; Þad er Margfiolga med, þa Tolu er Margfiolgast a uppaptur til Baka, og seige 2 siñum 2 eru 4, eñ af þvi þeir 2 sem eg nu Multiplicera med, eru Tiu Tals-Kins, þa er sem Madur segde 20 siñum 2 eru 40, og þvi setur hañ 4 under Tiu Tali eñ ecke under eins Tale, so sem fyrr:, Sijdañ fer Madur eins aptur a Bak med þessa Tolu og þa fyrre, og verdur su sijdasta Margfiolgan i þeirre Rod þeim Mun aptar, sem hun took feirna til.

2. Dæmed er lijted þijngra, eñ Adferdiñ eins; Madur tekur sem fyrre, Multiplicantem, þad er Toluna sem Multiplicerad er med, sem er i hægre Hond og seiger 3 siñum 9 eru 27, eñ af þvi Tolu-Staferner eru Tveir, þa skrifar Madur 7, þvi er eins Tals og þvi næst hægre Hond, eñ geime 2 sem eru Tiu Tals kins og til vinstre Handar; Sijdañ seiger Madur: 3 siñum 4 er 12, þar til leggur hañ 2 sem hañ geimde, so þeir verda 14, skrifar hañ þa 4 eñ geimer 1: So seiger hañ, 3 siñum 6 eru 18 og 1 geimdur, eru 19; Skrifar hañ þa 9, eñ geimer 1; Seinast seiger hañ: 3 siñum 3 eru 9 og eirn geimdur eru 10 og skrifar þa ad fullu: Epter þetta byriar hañ med hinum Tolu-Stafnum og seiger: 5 siñum 9 eru 45, skrifar hañ þa 5 eñ geimer 4: Sijdañ seiger hañ 5 siñum 4 eru 20 og 4 geimder eru 24, þar af skrifar hañ 4 eñ geimer 2: Sijdañ seiger hañ 5 siñum 6 eru 30 og 2 geimder 32; Skrifar hañ þa 2 eñ geimer 3: Eñ seinast, 5 siñum 3 eru 15 og 3 geimder 18, þa skrifar hañ med fullum Stöfum seinast. So kiemur ad Margfiolga med þremur Tolum og er med sama Slag fared ad þvi, ad Fyrst, er Talañ sem Multiplicerast a, Multiplicerud med fyrsta Tolu-Staf i hægre Hond af þeirre Tolu sem Multiplicerad er med, og ut i vinstre Hond, sijdañ med ödrum, og seinast med þeim þridia, og hvad sett i sijna Rod, og seinast giort Þver-Strik ad nedañ, under hvöriu ad eru Sumeradar, edur samañlagdar þær þriar Tolur. Madur byriar ad Margfiolga so fyrstu Lijnu: 2 siñum 6 eru 12, og skrifar 2 under eins Tolu: Sijdañ þa hun er bueñ byriar hañ a añare og seiger 2 siñum 6 eru 12 og skrifar 2 under Tiu Tale i añare Lijnu: Þvi

þad

þad er sem hañ segde, 20 siñum 6 er 120: Seinast byriar hañ a þridia og seinasta Tolu-Staf i vinstre Hond og seiger: 2 siñum 6 eru 12, þar af skrifar hañ 2 i þridiu Lijnu under Hundrads Tale, þvi þad er sem hañ segde Tvo-Hundrad siñum 12, eñ geimer eiñ, sem ødur er optlega sagt; Og so er fared ad þoott Madur hefde fleire Tolur ad Margfiolga med. Seinast leggur Madur hær þriaar Tolu-Rader sem hier af koma samañ under Yver-Strikenu, so: 2 i eins Tale setiest under eins Tal; Þvi þad merker einasta tvo, (eñ þad er ad merkia ad eins Tal kallast allt fra 1 til 10, eñ fra 10 til Hundrads, Tiu Tal edur Tij-Tal og fra Hundrade til Þusund, Hundrads Tal og so fram epter) sijdañ koma 2 og 9 hvor uppundañ ødrum þad eru 11 i Tiu Tale, og skrifast 1, og 1 geimest, sem fyrr er sagt, og so er fared ad til Enda, sem Dæmed vijsar.

Divisio

edur Sundurdeiling.

J heñe eru sierdeilis 3 Tolur: Nefnelega Dividendus, þad er Talañ sem sundurdeilast a; Divisor, þad er Talañ sem sundurdeilt er med, til hvad margra deilist Qvotus, þad er, hvad margt verdur i Hlut.

Su Fiorda er og til a stundum, er kallast Remanens, þad er þad, sem verdur afgangs þa skipt er i hvorn Hlut

Dividendus	12	(3	Qvotus	fra	12
Divisor	4			takast	4
Remanens	0			er epter	8
				tak	4
				er epter	4
				Rem:	0

Madur seiger: Hef eg opt 4 i 12 þa svarast; 3 siñum, og eru þa 3 sem verda i hvers Hlut, sem siest hier til Sijdu, þa eg tek 3 siñum 4 af 12, ad eckert verdur epter, eñ þa Madur hefur deildt, dregur hañ Strik yfer a skack, og langt edur half hrijng (ad Qvotus sie þvi til hægre Handar; Nu vill Madur skipta 37642 med edur a mille 7, og ber hañ sig þa soleides ad: Under 3 ia kañ ei Divisor 7 ad setiast, þvi hañ er meire; Þvi setst hañ under 37 til vinstre Handar, þvi þar a Madur ad taka til og Dividera so i hægre Hond, þar Madur a bæde ad Addera, Suptrahera og Multiplicera i vinstre Hond ur þeirre Hægre, og er þa adspurt: Eru opt 7 i 37? Þa svarast; 5 siñum og setur Madur þvi 5 i Qvot: Sem er til hægre Handar vid Lang-Striked; Og Multiplicerar Divisor: Seigiande 5 siñum 5 eru 35, þeir fra 37 verda epter 2, þa setur Madur yfer 7 eñ dregur Strik yfer 7 Divisor og 37 Dividerada; Þa færer Madur Divisor 7 under 26 og seiger: Eru opt 7 i 26, þa svarast 3 siñum, þa set eg i Qvotient og Multiplicera Divisor seigiañ

2883	
37642 (5377	
7777	
Reman: 3.	

de; 3ſiñum 7 eru 21, 21 fra 26 er epter 5 og þa ſet eg yfer 6, eñ dreg eñ Strik yfer 26 og Diviſor: So færer Madur Diviſor: Under 54 og ſeiger ſem fyr: Eru opt 7 i 54 þa ſvaraſt 7ſiñum og verda epter 5, þeir ſetiaſt yfer 4 eñ 7 ſetiaſt i Qvot, og Strik er dreiged yfer Diviſor, 4 og 5: Siidañ færer Madur Diviſor under 52 og ſeiger: Eru opt 9 i 52, þa ſvaraſt 7ſiñum, þvi 7ſiñum 7 eru 49 þa er þeir takaſt fra 52, verda epter 3 og þad kallaſt Remanens edur afgaungur, til ad reina þa hvort rett ſie Dividerad.

rett ſie Dividerad.	5377
edur ſundurſkipt, brukaſt Multiplicatio.	7777
edur Margfiolgande Tala og Multiplicerar	37642

Madur Qvotum med Dviſore ſem hier ſeiger: 7ſiñum 7 eru 49 Remanens 3 þar til, eru 52; Skrifaſt þa 2 eñ geimaſt 5; Eñ þa ſeiger Madur 7 ſiñum 7 eru 49 og 5 geimder, eru 54, ſkrifaſt 4 eñ geimaſt 5; Þar eptir ſeigiſt: 7 ſiñ. 3 eru 21 og 5 geimder, eru 26, ſkrifaſt 6 eñ geimaſt 2: Og ſeinaſt ſeiger Madur 7ſiñum 5 er 35 og 2 geimder 37; Þa ſtendur heima med þa Fyrſtu Tolu 37642: Vilie Madur ſkipta lijka Reman: ſem hier er 3, millum 7, þa brwkar Madur brotid Tal, ſo ſem til Dæmis ad Madur ſkipter 1 Fiſke i 7 Parta fær þa hvor af Siø $\frac{1}{7}$ og fer ſo ad 21 [$\frac{3}{7}$

$\frac{7}{7}$

Tabla uppa þetta Diviſions epter Dæine.

Diviſor 7 — H. opt eru 7 i — Andſvar: — ſiñum 7 eru — fra — eru epter

(37)	(5)	(35)	. (37)	(2)	þeir lagder til	
(26)	(3)	(21)	(26)	(5)	næſtu Tolu i hæg:	26
(54)	(7)	(49)	(54)	(5)	re Hønd	54
(52)	(7)	(49)	(52)	(3)	giora	52

88
917640 [101960 I 917640 fær hvør af 9 ſem Dæmed ſijner ſoleides: 9
99999 af 9 fa 1 hver, ſem eg læt i Qvotum; So ſet eg 9 ſem eg Dividera med aptur under 1, eñ af þvi 1 er miñe eñ 9, og eckert geck af 9 ſem eg Dividerade, ſet eg 0 i Qvot: og dreg Strik yfer þa 9, eins og hina fyrre, eñ fære 9 under 7 og ſeige: 9 i 17 hef eg einuſiñe og ganga fra 8, þa ſet eg yfer 7, eñ 9 ſkriſa eg i Qvotum, og dreg yfer 9 og 17, eñ fære 9 under 6 og ſeige: 9 i 86 er niuſiñum, þvi 9ſiñum 9 er 81, þar fra ganga 5 ſem eg ſet yfer 6, eñ ſkriſa 9 i Qvot: eñ dreg yfer 86 og Diviſor: Og fære eñ Diviſor under 4 og ſeige: Er opt 9 i 54 og ſvara, 6 ſiñum, eñ dreg yfer 9 Diviſor og þa 54, eñ ſet 6 i Qvot: og Cyphru i eins Platz.

Diviſor 9 — Hvad opt eru 9 i — Andſvar: — 9 ſiñum 9 eru — fra — er epter

(9)	(1)	(9)	(9)	(0)	lagt til næſtu	86
(17)	(1)	(9)	(17)	(8)	Tolu giører	54
(86)	(9)	(81)	(86)	(5)		
(54)	(6)	(54)	(54)	(0)		

tvær eins Tolur eru jafnar og verdur þvi eckert epter, o einſømul merker eckert.

Divi-

Pa Divisor er tvøfaldur.

x 18 Under 1 duger ei ad setia Divisorem þvi honum verdur ei skipt;
2 2 Þvi setst hañ under 7 og er sagt hvad opt eru 5 i 17 þa svarast 3 siñ-
1746 (32) um; Þvi þrisvar siñum 5 edur 5 siñum 3, eru 15 og ganga af 2, sem
844 eru setter yfer 7, eñ dreiged ut 17 og Divisor 5: Eñ 3 setter i Qvot-
8 Rem 18 um; So er sagt 3 siñum 4 eru 12, þeir fra 14, 1 sem Laanadur er,
af geimdum 2, og 4 verda epter 12; Sijdañ er dreiged yfer þa sem hina, eñ 1 sett-urvfer 2: So færer Madur Divisorem 5 under 4 og seiger 5 i 10 eru 2 siñum, þvi tvisvar siñum 5 eru 10 og setur 2 i Qvotum, eñ dregur yfer Divisorem 5 lijka 1; Sijdañ seiger hañ 2 siñum 4 eru 8 þeir fra 26 eru epter 18; Giører hañ so Strik yfer Divisor: og 26, eñ setur 18 oyferdregna uppyfer seinast, edur a Parte ad Nedañ, og su Tala kallast Remanens.

TABLA uppa Tvøfaldañ Divisorem.

Tvøfaldur Divisor.	4 Hvad opt eru 4 i	Andsvar:	siñum 4 eru	fra	eru epter		
	(14)	(3)	(12)	(14)	(2)	lagdur til næstu Tolu giører 26 sem er Remanens edur Afgangur.
	(26)	(2)	(8)	(26)	(18)	
	5 Hvad opt eru 5 i	Andsvar:	siñum 5 eru	fra	eru epter		
	(17)	(3)	(15)	(17)	(2)	lagdur til næstu Tolu, giører 24
	(10)	(2)	(10)	(10)	(0)	

Les so: Hvad opt eru fim i 17, Andsvar, 3 siñum, 3 siñum 5 eru 15, 15 fra 17 eru epter 2, þeir lagder til næstu Tolu, giøra 24. og so framveiges.

Pa Divisor er Þrefaldur.

11 1. Seiger Madur i þessu Dæme, sem i fyrra (þvi 4 sem er
289 Divisor, er stærre eñ 3 sem er Dividendus) eru opt 4 i 31, og
7616 svarar hañ sier 6 siñum, 4 siñum 6 eru 24 þeir fra 31 eru ept-
314916 er 7 sem setiast og geimast yfer 1, eñ 6 skrifast i Qvotum, og er
48333 (652) so dreiged a skack yfer 31 og Divisor: 4 (hañ gietur sagt 4 eru
488 i 31, Sio siñum, eñ nu verdur ad sorga um Leid fyrer hinum:]
4 og sagt: 6 siñum 8 eru 48 (þvi aller Divisores verda ad vera
under skilder eins opt i hvort siñ og sa fyrste:] þeir 48 fra 74, 7 sem geimder voru, og 4 i Dividendo skilia epter 26, er þa dreiged Strik yfer 74 og Divisor 8, eñ 26 geimd-er, setter 2 yfer 7, eñ 6 yfer 4 so kiemur sa þridie, og er sagt: 3 siñum 6 eru 18, þeir tekner fra 69 skilia epter 51. Er þa dreiged yfer Divisor 3: og 69 Eñ 5 skrifad yfer 6
og 1 yfer 9 2. So flitur Madur Divisor; og setur 4 under 8 og seiger, eru

opt

opt 4 i 25, og svarar sier 5 sinnum, þvi tekur ei heilann, þar 4 sinnum 5 eru 20 og 20 fra 25, eru epter 5 sem hann geimde yfer 6, enn dregur yfer 2 og 4 Divisor; Enn setur 5 i Qvotum: 5 sinn. 8 eru 40, 40 af 51 eru epter 11, þa geimer hann og setur yfer 5 og 9. Þa seiger hann 3 sinn. 5 er 15, 15 af 111 eru epter 96, so dregur hann yfer 111 og Divisor enn setur 9 yfer 1 og 6 yfer 1 flitur hann enn Divisorem og setur 4 under 8 og seiger 2 sinn. 4 eru 8, 8 af 9 er epter 1, skrifar 2 i Qvot enn dregur yfer 9 og Divisor: 8. So seiger hann 2 sinn. 8 eru 16, geingur þa ei af þeim, og sijdast seiger hann 2 sinn. 3 eru 6. 6 af þeim Yferskrifudum 6 verdur eckert epter.

TABLA uppa þetta Dæme.

Þrefaldur Divisor												
3	Hvad opt eru 3 i	(69)	Andsvar:	(6)	sinnum 3 eru	(18)	fra	(69)	er epter	(51)	blijfa til sijdar sier	51
		(111)		(5)		(15)		(111)		(96)	blijfa sier til sijdar	96
		(6)		(2)		(6)		(6)		(0)		
8	Hvad opt eru 8 i	(74)	Andsvar:	(6)	sinnum 8 eru	(48)	fra	(74)	er epter	(26)	verdur 6 lagt til 9	69
		(51)		(5)		(40)		(51)		(11)	lagt til 1 verdur	111
		(16)		(2)		(16)		(16)		(0)		
4	Hvad opt eru 4 i	(31)	Andsvar:	(6)	sinnum 4 eru	(24)	fra	(31)	er epter	(7)	lagt til 4 giører	74
		(25)		(5)		(20)		(25)		(5)	lagt til 20 giører 25, enn þeir 5 og 1	51
		(9)		(2)		(8)		(9)		(1)	lagt til 6 giører	16

Þu skalt lesa so: Hvad opt eru 4 i 31? Andsvar 6 sinnum, 6. sinn. 4 eru 24, 24 fra 31 eru epter 7, 7 lagt til 4 giører 74. N.B. 4 sem eru a Skack i hægre Hønd ad Nedann, eins er hvør Rød lesenn fyrer sig: Fyrsta hvørs Parts Divisoris: so øñur, so þridia.

Þess er i hiaa Division ad giæta.

1 Ad sa seinaste Tølu-Stafur Divisoris skrifest under seinasta Tølu-Staf Dividendi, ef hann er miñi, enn sie hann stærre þa under næstum þeim seinasta i vinstre Hønd; Sieu þeir jafner þa skrifest seinaste Divisoris under seinasta Dividendi, sierdeilis ef hiner adrer Tølu-Stafer Divisoris eru jafner, eda miñi enn Dividenti: Enn ef undannfarande Tølu-Stafir Divisoris eru stærri, þa skal sa sijdaste Divisoris setiast under næstann þeim seinasta Dividendi. 2. Hvørsu opt Divisor, hvørt er Einfalldur eda med fleire Tølu-Støfum, hvørsu opt sa seinaste Tølu-Stafur vere med iñeluctur i Yferskrifudum einum edur fleire Tølu-Støfum Dividendi, þo so ad hiner adrer iñe likest i þeim Yferskrifudum Støfum enn Qvotus setst hægra megenn. 3. Skal ætijd i Divisione Qvotus Proberast med Multiplicatione, hvørt Tølu-Staferner eru einn edur fleire, vid hvørt Atak: It. Skulu aller þeir sem afgaanga Yferskrifudum Støfum i Division teiknast i retre Rød þar uppyfer, og dragast so yfer þa af er tekid og buid er ad skipta, og þann Divisorem.

4. Divisor aa alltijd ad færast um 1. Tølu Staf under Dividendo, og so hafast uppaptur Divisio, og hann færast medann Tala hreckur til.

5. Hende þad sig ad yferstandande Tølu-Stafer sieu miñe i Dividendo enn Divisoris, þa skrifast Ciphra i Qvoto, og er Divisor fluttur under þann næsta, ad i tveimur verde þvi afleked sem einn vanst ecke til. 6. Remanens edur Afgaangurenn stendur seinast uppyfer Divisore, Oyferdreigenn og er færdur under Qvotum ad hann sie lagdur til þa Divisio er proberud.

J þetta Sinn ei fleira. Enn þocknest Folke ad faa meira hier um, sem ei gietur hiaalpad sier med Utlendum Bookum, kann þad med Guds Hiaalp, ad skie i Framtijdenne.